

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Jakub Forman

Téma a rozsah práce: **Vývoj standardu rovného a spravedlivého zacházení v dohodách o ochraně a podpoře zahraničních investic** (66 s. + přílohy)

Datum odevzdání práce: 31.8.2015

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Předložená diplomová práce standardního rozsahu se zabývá velmi zajímavým tématem, které není zcela nové a je v zahraničí široce diskutované, ale zůstává stále aktuální a v české odborné literatuře dosud málo zpracované. Navíc v současné době nové dohody jako CETA či TTPI přinášejí nové, dosud nezpracované poznatky. Diplomant se s úkolem velmi úspěšně vyrovnal.

2. Náročnost tématu:

Jedná se o poměrně náročné téma, které vyžadovalo seznámit se s primárními dokumenty, především dvoustrannými dohodami o ochraně investic (BIT) a mnoha arbitrážními rozhodnutími. Diplomant také prostudoval část z velmi bohaté zahraniční odborné literatury (v angličtině), ale přitom pracoval také se základními českými pracemi z mezinárodního ekonomického práva.

3. Hodnocení práce:

Práce má celkem promyšlenou, logickou strukturu. Je rozdělena vedle úvodu a závěru do šesti různě rozsáhlých, v některých případech dále vnitřně strukturovaných kapitol. Po vlastním úvodu, ve kterém autor vysvětluje výběr tématu a strukturu práce a správně formuluje výzkumnou hypotézu a otázky, v kap. 2 stručně představuje účel, systém a prameny mezinárodního investičního práva. Kap. 3 se zabývá historií, charakteristikou a pokusy o definování standardu rovného a spravedlivého zacházení (*fair and equitable treatment*, FET). Kap. 4 je věnována zkoumání FET jako mezinárodního minimálního standardu zacházení (IMS), což je pojetí založené v NAFTA a zastávané výrazně USA, včetně poslední modelové BIT (2012). V tomto kontextu diplomant správně rozlišuje tradiční a dynamické pojetí mezinárodního minimálního standardu. Oproti tomu je v kap. 5 nastíněn FET jako autonomní standard, který se neodkazuje na IMS podle obyčejového mezinárodního práva, ale vyplývá z dvoustranných dohod (BITs) a jejich interpretace podle pravidel obsažených ve Vídeňské

úmluvě o smluvním právu. Velmi zajímavým exkursem je kap. 6, která analyzuje FET ve vztahu či s odkazy na jiná pravidla (od principů mezinárodního práva až po odkaz na doložku MFN). Na předchozí analytické části pak navazuje pokus o syntézu v kap. 7, která zkoumá otázku možného sjednocení standardu FET. Vcelku přesvědčivě argumentuje, že sjednocení teoretické koncepce FET není příliš pravděpodobné, i když společným trendem je restrikce FET, zejm. na základě výčtu jednotlivých elementů tohoto standardu.

Práce je pak zakončena spíše stručným, ale přesto výstižným a zobecňujícím závěrem.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Po formální stránce je práce napsána přehledně, srozumitelně a odborným právnickým jazykem, bez gramatických chyb a překlepů. Třebaže autor pracoval převážně s anglicky psanými prameny, ovládá současně českou terminologii. Na patřičné úrovni je práce s prameny a literaturou, jakož i citování. Z obsahového hlediska je práce na potřebné úrovni, závěry jsou jasné a přesvědčivé.

Pro účely ústní obhajoby navrhuji následující otázky:

- 1) V čem se liší výčet elementů standardu FET v dohodě CETA a návrhu TTIP? Na rozdíl od návrhu textu TPP ani v jedné není výslovný odkaz na obyčejové právo.
- 2) V souvislosti s rozdílnou interpretací doložek FET různými rozhodčími tribunály, jak diplomant hodnotí návrhy na zřízení odvolacího soudu podle představy EU při vyjednávání TTIP?

5. Doporučení:

Posuzovaná práce svým obsahem i zpracováním představuje diplomovou práci, kterou plně doporučuji k obhajobě a s výhradou jejího úspěšného průběhu předběžně hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 17.11.2015

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
oponent diplomové práce